

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

حاضرین در جلسه:

- * حسین طاهر محمدی (رئیس اتاق اصناف شهرستان شمیرانات)
- * هوشیار فقیهی (معاون اقتصادی و برنامه‌ریزی اتاق اصناف ایران)
- * محمد رضا علی‌اکبری (مدیر واحد بازرسی و نظارت فرمانداری شهرستان شمیرانات)
- * علی خزلی (مشاور اجرایی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات)
- * جواد امینیان (رئیس اتحادیه صنف مواد غذایی، قنادی و گل شهرستان شمیرانات)
- * امیر امینیان (رئیس اتحادیه صنف خدمات پذیرایی و اغذیه فروشان شهرستان شمیرانات و خزانه-دار اتاق اصناف)
- * محمدرضا قاسمی (رئیس اتحادیه صنف مشاورین املاک شهرستان شمیرانات)
- * رضا رهایی (مدیر واحد بازرسی و نظارت اتاق اصناف شهرستان شمیرانات)
- * ایام کمرخانی (دانشجو دکتری حقوق عمومی دانشگاه شهید بهشتی و دبیر امور کمیسیون‌های اتاق اصناف شهرستان شمیرانات)
- * سعید امیرخانی (دبیر اجرایی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات)
- * سیدعلیرضا شکوهیان (کارشناس ارشد حقوق اقتصادی و دانشجوی دکتری حقوق خصوصی دانشگاه شهید بهشتی)
- * صادق سازگاری (دانشجوی دکتری حقوق عمومی دانشگاه علامه طباطبائی)

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

طاہر محمدی: بسم الله الرحمن الرحيم؛ با عرض سلام و احترام خدمت شما سروران گرامی و معزز. این جلسه چهارمین جلسه از سلسله نشست‌های حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات است که از سال ۱۳۹۶ با حضور دوستان از طیف‌های مختلف دانشگاهی و اجرایی راه‌اندازی شد و موفق شد تا کنون، سه طرح کلان را به نظام صنفی کشور و نهادهای مسئول امر ارائه دهد. یکی از مهم‌ترین بحث‌های صورت گرفته، بحث تهدیدها و فرصت‌های کسب و کارهای مجازی برای واحدهای سنتی بود. بحث دیگر، آزادسازی قیمت‌ها یا قیمت‌گذاری بوده است که عمیقاً مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در حال حاضر نیز با توجه به نوسانات ارزی و آشفتگی‌های موجود که اطلاع کافی از آن دارید، یکی از موضوعات بسیار مهم، بحث تخلفات صنفی است که در این جلسه از زوایا و ابعاد مختلف مورد تحلیل قرار خواهد گرفت. این بحث در سه سطح کشف، رسیدگی و اعمال ضمانت اجراها قابل پیگیری است. لذا بحث از این نقطه آغاز خواهد شد که آیا کشف تخلفات با این تعداد بازرس و قریب به هشت هزار اتحادیه، از نظر کمی پویا و هدفمند بوده و کشفیات، مؤثر واقع شده است؟ آیا به همان نسبت که بر واحدهای صنفی سنتی نظارت می‌شود، بر کسب و کارهای مجازی نیز نظارت می‌شود؟

من حیث المجموع، بازرسی‌ها با توجه به توان مالی و انسانی اتاق‌های اصناف نتوانسته است نیازهای روز جامعه را برآورده سازد. بنابراین، باید رویکرد بازرسی‌ها عوض شود. ما طرحی را تحت عنوان «بازرسی مردمی بر واحدهای صنفی» پیشنهاد کردیم و در شهرستان شمیرانات نیز طرح شناسایی شیوا را به اجرا گذاشتیم. در حال حاضر نیز در حال طراحی ابزاری نوین جهت بازرسی هستیم. ما به نظارتی یکپارچه نیاز داریم. لذا در این خصوص از دوستان عزیز خواهشمندم در خصوص محور نخست که بحث کشف و نحوه انجام بازرسی‌ها است، به بحث و تبادل نظر بپردازند.

فقیهی: عرض سلام دارم خدمت حضار محترم و از برگزاری این جلسه تشکر می‌کنم. بسیار خوشحالم که در خدمت شما دوستان هستیم و شاهد جمعی هستیم که بصورت فنی و تخصصی در خصوص موضوعات صنفی مختلف بحث می‌کنند. آنچه خلأ آن در جامعه صنفی احساس می‌شود، پررنگ کردن جایگاه این گونه کمیسیون-

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

های تخصصی است که البته ما در این زمینه نسبت به سایر اتاق‌ها، خصوصاً اتاق بازرگانی ضعف‌هایی را شاهد هستیم. اما در خصوص موضوع این جلسه؛ سوالی که مطرح می‌شود این است که آیا ماهیت فعالیت اتاق اصناف این است که خودش بر عملکرد خود بازرسی و نظارت کند؟ اتاق اصناف تشکیل شده است تا از تمامی اعضای خود حمایت صنفی کند. بنابراین، از عواملی که در بحث حقوق مصرف‌کننده مغفول مانده، توجه به این تعارض منافع است و باید تفاوت میان آنچه قانون ذکر کرده و آنچه که فلسفه وجودی این نهاد مدنی است، مورد نقد و تحلیل قرار گیرد. البته این مقوله از بحث جلسه خارج است و باید در جای خود به نحو دقیق مورد تحلیل قرار گیرد. اما باید به طور جدی بر این موضوع فکر شود که نظام بازرسی باید معطوف به مشکلات کیفی مانند توسعه کیفیت خدمات، نحوه ارتقاء ارزش و تعامل با مشتری باشد و دائماً به روز شود تا ارتقاء سطح دهد. متأسفانه در حال حاضر، اتاق‌های اصناف نتوانسته‌اند این تولید ارزش را برای واحدهای صنفی بوجود آورند؛ زیرا به صورت ساختاری دچار مشکل‌اند و قانون نتوانسته است ساختار مناسب و کارآمدی را برای آنها در نظر گیرد.

از سوی دیگر، حقوق مصرف‌کننده در نهادهای مدنی و مردمی شکل می‌گیرد، نه در دولت. سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان داریم که در عنوان خود تناقض دارد؛ چون عنوان «حمایت از مصرف‌کننده» و «تولیدکننده» در کنار یکدیگر آمده‌اند، در حالی که تناقض ماهیتی دارند. تجربه نشان می‌دهد که اگر نهادی مردمی تشکیل شود و مردم، خود مسئولیت حمایت از مصرف‌کننده را بر عهده گیرند، راه حل مناسبی خواهد بود. در گزارش چهار ماهه اول سال، هفتصد و سی و چهار هزار شکایت توسط واحدهای بازرسی ثبت شده است؛ یعنی تقریباً به سمت شکایت‌محوری حرکت کرده‌ایم؛ علاوه بر این، هفده میلیارد تومان جریمه نیز بر واحدهای صنفی متخلف تحمیل شده که البته بازدارنده نبوده است. بعضاً این جریمه‌ها با حجم تخلفات صورت گرفته تناسبی ندارند. در این خصوص باید به نکته دیگری هم اشاره کرد؛ واحدهای بازرسی و نظارت اتاق‌های اصناف متولی نظارت بر بازار قرار گرفتند و دولت، تمامی مسئولیت گرانی در بازار را بر عهده اصناف قرار داده است. جناب آقای طاهر محمدی؛ فکر می‌کنم دوستان باید راهکاری را عرضه کنند که تمامی راه‌ها و مسئولیت‌ها به اصناف ختم نشود. فضا و ارتباط خوبی هم وجود دارد که می‌شود از آن طریق، مستندات و راهکارهای جلسه را به عنوان پیشنهاد به دولت و مجلس ارائه داد. بسیار مشتاقم که از نظرات دوستان استفاده کنم و اگر این جلسات استمرار یابند، می‌تواند منشأ اثرات مثبتی باشد.

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

شکوهیان: بسم الله الرحمن الرحيم. وجود افراد آکادمیک و اجرایی برای طرح چنین موضوعاتی، چینش خوبی است. آنچه ما از راهکارهای دیگر کشورها و یافته‌های علمی خود داریم را دوستان اجرایی می‌توانند نقد کنند و به عنوان مثال، برخی از آنها را متناسب با وضع بازار کشور بدانند یا بالعکس. جناب آقای فقیهی در فرمایشاتشان، به درستی یک گام به عقب آمدند. دقیقاً درست است. ما حلقه آخر توزیع را به عنوان مسئول تخلفات مدنظر قرار داده‌ایم و حتی این بخش را مسئول تمامی موضوعاتی شناخته‌ایم که شاید در حلقه‌های قبلی اتفاق افتاده‌اند. به نظر می‌رسد باید یک گام به عقب برگردیم؛ چون زمانی می‌توانیم به حلقه آخر برسیم که حلقه‌های میانی کار خود را به درستی انجام داده باشند. از سوی دیگر، در بحث تعارض منافع، تشکلهای صنفی که کارکرد اصلی آنها حمایتی است، چگونه می‌توانند با واحدها برخوردی سخت داشته باشند؛ به طور مثال، رییس اتحادیه‌ای که ریاست خود را از اعضا می‌گیرد بیشتر با نگاه مسامحه و ارفاق برخورد خواهد کرد. قانونگذار ما به اشتباه این کارکرد نظارت را به اتحادیه‌ها واگذار کرده است. نکته‌ای که آقای کمرخانی هم در جایی در این رابطه قلم زده‌اند.

اما در مرحله کشف تخلف، دو نکته را باید عرض کنم: شکایت‌محوری در تخلفات صنفی به عقیده بنده نمی‌تواند راهگشا باشد؛ چون با دعاوی روبرو هستیم که به لحاظ مبلغ، مبلغ بسیار کمی را به خود اختصاص می‌دهند و اگر کالای ۵۰۰۰ تومانی را ۲۰۰۰۰ تومان به من بفروشند، طرح دعوا به صرفه نیست و طبیعتاً افراد ممکن است تنها به سبب مسئولیت اجتماعی ورود و پیگیری کنند، اما اثر مطلوبی ندارد. در بحث کشف، دو ماده در قانون نظام صنفی داریم که مبنای کشف ما را متزلزل می‌کنند و باعث می‌شود که ما در جایی خرید تخلف را داشته باشیم؛ بنابراین، در جایی این موضوع برای واحد صنفی متخلف به صرفه است که تخلف کند و جریمه آن را بپردازد. به عقیده من مواد ۶۶ و ۶۷ قانون نظام صنفی به این موضوع بسیار دامن می‌زند. مهمترین مستند مصرف کننده برای طرح دعوا، بحث صورت حساب است که واحد صنفی می‌تواند انکار کند و اگر واحد متخلف با دید اقتصادی به قضیه نگاه کند، اگر تخلف بالاتر از ۸۴۰۰۰ تومان (به اندازه جریمه عدم صدور فاکتور) برای او سودآوری مالی دارد، طبیعتاً فاکتور نمی‌دهد. سازمان تعزیرات می‌تواند از امارات استفاده کند و حداقل عدم صدور فاکتورها را به لحاظ حقوقی قرینه‌ای بر وقوع تخلف بداند. من در حوزه کشف به همین مقدار بسنده می‌کنم و دیگر نکات را در جای خود ارائه خواهم کرد.

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

سازگاری: بسم الله الرحمن الرحيم. بسیار خوشحالم که در این جمع حضور دارم. اجازه دهید من یک گام عقب‌تر بروم و در حوزه قانونگذاری و مقررگذاری وارد شوم. در مرحله کشف، یکی از ریشه‌های ضعف در نظارت، نحوه قانونگذاری است. در فصل هشتم قانون نظام صنفی، در برخی موارد، قانونگذار ضمانت اجرای درست و دقیقی را طراحی نکرده است. یکی از جدی‌ترین مسائلی که در حال حاضر مورد توجه وزارت صنعت، معدن و تجارت است، بحث احتکار است. در تبصره (۱) ماده (۶۰) قانون نظام صنفی، عبارتی داریم که برخورد با محترکین را طراحی کرده که باید موجودی کالای خود را اعلام کنند و اگر نکردند، طبق مقررات مربوطه با آنان رفتار می‌شود. با آقای کمرخانی در این خصوص بحث کردیم و مذاکرات مجلس، طرح و لایحه را نگاه کردیم. با سهل‌انگاری چنین متنی نگارش شده و ضمانت اجرای آن روشن نیست. لذا مقنن از الفاظ مبهم استفاده می‌کند، ضمانت‌اجراها را مبهم و غیرشفاف می‌سازد و به همین دلیل، هزینه تخلف را پایین می‌آورد.

نکته بعدی، یکی از امتیازاتی که قانونگذار برای مجری قانون قائل می‌شود این است که ذکر جزئیات به مقررات اجرایی واگذار می‌شود. دو مقرر مهمی که در زمینه نظارت و بازرسی وجود دارد و اختیار مقررگذاری را واگذار کرده اما توسط مجریان تصویب نشده، در بحث نظارت است. یکی بحث آیین‌نامه اجرایی تبصره (۲) ماده (۶۰) در مورد احتکار است و دیگری آیین‌نامه اجرایی ماده (۵۲) قانون نظام صنفی، در مورد نظارت کمیسیون‌های نظارت بر واحدهای صنفی است. این مقررات تصویب نشده و عملاً باعث موقوف‌الاجرا شدن این قضیه یا حداقل، برخوردهای سلیقه‌ای با این موضوع می‌شود.

در مورد کشف، در حال حاضر سه مرجع نظارتی داریم: کمیسیون نظارت، واحد بازرسی اتاق و کمیسیون بازرسی اتحادیه؛ علی‌القاعده، وقتی نسبت به یک واحد سه مرجع صلاحیت نظارت دارند، دیگر نباید تخلفی اتفاق افتد. این مشکل، تعدد مراجع نظارتی است. در نگاه اول ممکن است تعدد مراجع نظارتی خوب باشد، اما در عمل این تعدد باعث می‌شود که هر مرجع نظارتی، چون دو مرجع دیگر هست، از خود رفع تکلیف و سهل‌انگاری کند. اگر قانون نظام صنفی بخواهد اصلاح شود، باید انسجام مرجع نظارتی و وحدت مرجع نظارتی را در قانون طراحی کنیم. بحث بعدی تداخل صلاحیتی این‌ها است. اگر در قالب مرجع واحدی این نظارت‌ها تجمیع شود، موجب هم‌افزایی می‌شود و با قوی شدن نظارت‌ها، سود این قضیه را مصرف کننده می‌برد.

فقیهی: عذرخواهی می‌کنم. شما طرحی را دارید که در شرایط کنونی بتواند پاسخگوی این مشکل تعدد مراجع نظارتی باشد؟

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

سازگاری: طرح وجود دارد، اما مستلزم اصلاح قانون است.

فقیهی: باتوجه به شرایط کنونی بازار، من اعتقاد دارم که یک نهاد مدنی غیردولتی نبایستی بازرسی را انجام دهد، اما برای اینکه بهبود حاصل شود و این حس در جامعه بوجود آید که بازرسان در کنار شما هستند، ما می‌توانیم با توجه به ساختار اتاق اصناف، با حفظ قوانین، این هم‌گرایی را به وجود آوریم و به صورت فورس ماژور سه نهاد نظارتی در شرایط فعلی تحت یک مدیریت واحد کار را انجام دهند.

ظاهر محمدی: البته این موضوع در زمان وزارت آقای نعمت‌زاده، به صورت بخشنامه مطرح شده بود و اتاق اصناف را مسئول بازرسی دانست و ادارات و سازمان‌های صمت را از ورود به موضوع بازداشت. البته دقیقاً عکس آنچه که ما در مورد آن صحبت می‌کنیم اتفاق افتاد. در زمان وزارت آقای شریعتمداری این رویکرد عوض شده است. اگر چند نفر را مسئول یک موضوع کردیم، مطالبه‌گری درستی وجود نخواهد داشت. می‌توان این موضوع را مجدداً در قالب یک بخشنامه از مقام عالی وزارت پیگیری کرد؛ اما اینکه به کدام نهاد به عنوان رأس این امر مسئولیت داده شود، نیاز به بررسی بیشتر دارد.

سازگاری: در ادامه بحث، برای اینکه مطالب ابتر نماند، باید عرض کنم که برای ایجاد این همگرایی، علاوه بر وزارتخانه، شورای عالی هماهنگی اقتصادی، ظرفیت بهتری برای ایجاد این همگرایی است و در شرایط فعلی این ظرفیت را دارد.

ظاهر محمدی: جناب آقای امیرخانی، شما هم مطالبتان را بفرمایید.

امیرخانی: ضمن عرض سلام و ادب و احترام؛ نکته‌ای را که باید در تکمیل صحبت‌های آقای سازگاری عرض کنم، چون کاربر اتاق اصناف در سامانه دادور هستم و در جلسه‌ای که در شهرستان پاکدشت برگزار شد حضور داشتم، در مرحله رسیدگی به شکایات این یکپارچگی به وجود آمده است؛ امیدواریم که در مرحله کشف هم به وجود آید. سامانه دادور توسط وزارت اقتصاد با همکاری استانداری و وزارت کشور طراحی شده و باعث یکپارچگی در نظام رسیدگی به شکایات شده؛ لذا در کشف هم می‌تواند این یکپارچگی به وجود بیاید.

ظاهر محمدی: جناب آقای علی‌اکبری، از مطالب شما هم استفاده می‌کنیم.

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

علی اکبری: بسم الله الرحمن الرحيم؛ یکپارچه بودن ساختار نظارتی که صاحب‌نظران فرمودند، چنانکه بنده مطلع هستم، از دیدگاه مدیریت عالی شهرستانی هم این دیدگاه وجود دارد و بسیار مهم است که کثرت مراجعه نهادهای نظارتی به واحدهای صنفی کم شود. واقعیت این است که اگر قرار باشد نظارت بصورت تجمیعی انجام گیرد، باید حقوق مصرف‌کننده هم از طریق نماینده‌ها رعایت شود که البته این واقعیت در شهرستان شمیرانات وجود داشته است. در رابطه با بخشنامه‌ای که آقای نعمت‌زاده اتاق اصناف را مسئول بازرسی‌ها دانستند و اینکه نظر دکتر شریعتمداری بیشتر به سمت دولتی‌کردن این بازرسی‌ها است، می‌توانیم مجدداً مکاتبه‌ای داشته باشیم و طرح را در شهرستان اجرا کنیم.

طاہر محمدی: جناب آقای رهایی، شما هم موضوعاتتان را مطرح کنید.

رهايي: یکی از موضوعاتی که باید مورد توجه قرار گیرد، حقوق بازرسین است. بازرسی که ماهانه یک میلیون تومان حقوق می‌گیرد، چگونه می‌توانیم از او انتظارات زیادی داشته باشیم. در حالی که ایام تعطیل هم باید حضور پیدا کند و انجام وظیفه نماید. آیا بازرسی با چنین سازوکاری امکان‌پذیر است؟ از طرف دیگر، نوک پیکان هم به سمت همین بازرسان است و بیشترین آسیب‌ها به همین طیف وارد می‌شود. اتاق‌های اصناف باید دیدگاه جدیدی نسبت به این مسئله داشته باشند. نکته دوم، برخورد با بازرسین متخلف است. وقتی بازرسی تخلف می‌کند، هیچ برخوردی با آنها صورت نمی‌گیرد. نکته سوم، بحث فرهنگ‌سازی در جامعه است. باید در واحدهای صنفی فرهنگ‌سازی شود. همین موضوع از بسیاری تخلفات جلوگیری می‌کند. برخورد و در نظر گرفتن جریمه‌های بالا، هیچ سودی ندارد.

طاہر محمدی: در بحث آموزش و ارتقای سطح کیفی که مطرح شد، نکته‌ای را عرض کنم. در سال ۱۳۵۰ اولین قانون نظام صنفی ابلاغ شد و اتاق‌های اصناف برای اولین بار شکل گرفتند. از آن زمان تا حالا، بالاترین میزان تخلفات صنفی، مربوط به عدم درج قیمت است و این دو پارامتر به ما می‌دهد: اول اینکه مجازات آن متناسب با تخلف نیست و دوم اینکه فرهنگ‌سازی مغفول مانده است و دقیقاً فرمایش جناب آقای رهایی در این بخش را تأیید می‌کنم.

جناب آقای امینیان، لطفاً شما هم نظراتتان را بفرمایید. در حوزه کشف از نظر شما راهکار مطلوب چیست؟

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

جواد امینیان: بسم الله الرحمن الرحيم؛ در خصوص مسئله کشف تخلف، بحث زیاد است. اساساً فلسفه کشف چیست؟ چند ارگان بازرسی داریم و علاوه بر سه مرجع مذکور، بهداشت و نهادهای دیگر هم اضافه شده است. کاسبینی که مالیات و عوارض و حقوق کارگر و بیمه را می‌دهند، در هزینه‌های خود مانده‌اند، قدرت خرید هم کم شده و اجاره‌ها هم افزایش یافته است.

طاهر محمدی: پس، اساس بحث شما هم بر همین تعدد مراجع نظارتی استوار است. البته این مشکلات در صنف مواد غذایی بسیار بیشتر است. صنوف مواد غذایی، در برخی موارد نیازمند نظارت دامپزشکی هستند و ادارات بهداشت هم طبق ماده (۱۳) قانون اصلاح مواد خوردنی و آشامیدنی نظارت دارند. جناب آقای قاسمی؛ شما هم با توجه به تخصصی بودن فعالیت واحدهای صنفی تابعه، در خصوص چگونگی کشف تخلف و راهکارهای مدنظر در حوزه فعالیت آن اتحادیه، مباحثتان را مطرح نمایید.

قاسمی: به نام خدا؛ ضمن عرض سلام و احترام، از دعوت شما جهت شرکت در این جلسه متشکرم. برخی تخلفات، همان‌طور که آقای شکوهیان فرمودند، طرح شکایت در خصوص آنها مقرون به صرفه نیست. اما تخلف در صنف ما این‌طور نیست. با یک کلاهبرداری ممکن است یک خانواده بهم بریزد. تخلفاتی در صنف مشاورین املاک اتفاق می‌افتد، افرادی هستند که در حاشیه امن فعالیت می‌کنند و به عنوان مثال، ما با کمک‌های فراوان جناب آقای طاهر محمدی توانستیم دفتری را که انواع تخلفات را داشته، ببندیم. با تنظیم یک مبیعه‌نامه خلاف قانون، تمام زندگی یک شخص آسیب می‌بیند. ما سایت کد رهگیری داشتیم که الزامی بودن ثبت در آن را کنار گذاشتند. طرح‌هایی به مرکز پژوهش‌های مجلس دادیم که اگر صنف املاک را در سامانه یکپارچه بگنجانیم، دفاتر بدون جواز نمی‌توانند فعالیت کنند و از دفاتر با جواز هم می‌توانند تضامینی بگیرند، اما متأسفانه قدمی برداشته نشد. مردم با مراجعه به دفاتر مشاوره املاک، باید خیال آسوده‌ای داشته باشند که پولی که می‌دهند امنیت داشته باشد.

طاهر محمدی: از صحبت‌های جناب آقای قاسمی استفاده و به یکی از دغدغه‌های صنفی هم اشاره کنم. در برخی صنوف با این قانون امکان کشف تخلفات را نداریم و در صنف املاک، آرایشگاه‌های زنانه و آتلیه‌های عکاسی و خدمات پذیرایی و سایر صنوف مشابه که در مکان مسکونی بدون تابلو و با توجه به شبکه‌های اجتماعی فعالیت می‌کنند، کشف تخلفات مغفول مانده است. این امر موجب نارضایتی کسانی می‌شود که فعالیت

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

مشخص و مکان معلوم و پروانه کسب دارند؛ لذا این موضوع واحدهای صنفی را آسیب‌پذیرتر می‌کند. از فرمایشات آقای کمرخانی هم استفاده می‌کنیم.

کمرخانی: یکی از مباحثی که مورد اشاره قرار گرفت، بحث فرهنگ‌سازی بود. اساساً فرهنگ، دولت‌ناپذیر است. فرهنگ‌سازی از سمت دولت نیست، بلکه از سمت مردم است، اما دولت می‌تواند بر مقوله فرهنگ تأثیر بگذارد. یکی از مسائلی که می‌تواند مؤثر باشد، مبنای قانون نظام صنفی است. نظارت در حال حاضر، پیشینی است و نه پسینی. اصل باید بر جواز فعالیت باشد؛ احلّ الله البیع. اگر تسهیلی در شروع فعالیت صورت گیرد سپس نظارت شود بهتر است، تا اینکه اول مجوز دهیم، سپس فعالیت کند. در واقع، وضعیت فعلی به گونه‌ای است که اصل بر عدم جواز فعالیت است؛ مگر اینکه مجوزی اخذ شود. پس، باید نظارت را پسینی کنیم. این کار باعث می‌شود تا فرد صنفی، قبل از شروع فعالیت تعقل کند. خود فرد به دنبال آن می‌رود که بدو خود را ارزیابی کند. اشتباه است که استعلام‌ها از سوی اتحادیه انجام گیرد. این فرد باید خود مستقیماً بتواند به ادارات و مراجع استعلام شونده مراجعه کند. این باعث می‌شود که دولت به واحدهای صنفی اعتماد کند. فرد برای شروع فعالیت خود، خوداظهاری می‌کند و دولت نیز در بازه‌های مختلف نظارت و بازرسی‌های خود را انجام می‌دهد. به عنوان یک پیشنهاد به آقای طاهرمحمدی عرض کردم که باید استعلام صلاحیت ترافیکی را پیشینی کنیم. یعنی خود فرد بتواند مراجعه کند و از وضعیت صلاحیت ترافیکی محل کسب آگاهی یابد. اساساً این فرد می‌گوید که در حال حاضر نمی‌خواهم پروانه کسب بگیرم؛ فقط می‌خواهم بدانم که ملک من، برای فعالیت در چه رسته‌هایی مناسب است؟ ۳۹ رسته ذیل رسته‌هایی قرار می‌گیرد که باید از نیروی انتظامی استعلام شود؛ از این میان ۱۹ مورد را می‌توان مشمول قانون نظام صنفی دانست. فرد باید بتواند به عنوان مثال برای مدت ۴ سال مجوزی از نیروی انتظامی بگیرد که چه فعالیت‌هایی در آن محل قابل انجام است؟

دولت باید آزادسازی را در پیش گیرد. ابتدا صدور پروانه کسب پسینی شود، ثانیاً استعلام‌ها پیشینی شود. همچنین عضویت در اتحادیه‌ها نباید اجباری باشد و باید کارکرد اتحادیه‌ها حمایتی شود؛ مبنای قانون نظام صنفی اساساً دچار ایراد است. البته این مطالب باید در جلسه‌ای دیگر بحث شود.

سازگاری: فقط من نکته‌ای را عرض کنم. چون بحث آقای کمرخانی هم در ادامه با مطالب من پیوند خواهد خورد. این بحث، صلاحیت اتحادیه‌ها در رسیدگی به تخلفات واحدهای صنفی فاقد پروانه است. البته من فقط در حدّ طرح بحث موضوع را مطرح خواهم کرد. اصولاً اتحادیه نسبت به غیر از اعضای خود چه وظیفه‌ای دارد؟ با

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

چه مبنای اصولی به اتحادیه‌ها تکلیف می‌کنیم که به تخلفات غیر از اعضای خود هم رسیدگی کند؟ با تفاسیری از قانون و از جمله رأی هیأت عمومی و رویه تعزیرات، بدون ارجاع به اتحادیه‌ها این رسیدگی به تخلف انجام نمی‌شود. ما این را می‌پذیریم. اما با این کار بخشی از حقوق بازرسین را هم می‌توان تأمین کرد. قانون جاری این توان را دارد که تخلفات واحدهای بدون پروانه، بدواً به تعزیرات ارجاع شود و تعزیرات از باب خدمات غیرموظف به اتحادیه‌ها اجازه ورود بدهد و این امر منبع درآمدی هم برای اتحادیه‌ها بشود. این با اصل سازگار است و اتحادیه‌ها هم وظایف خود را صرفاً در قبال اعضای خود به انجام می‌رسانند. بررسی اتحادیه مانند کارشناس است و بعد به مراجع شبه قضایی می‌فرستد؛ همانند کارشناسان رسمی دادگستری.

فقیهی: این بحث هم تصور می‌کنم مثل بحث آقای کمرخانی از جمله مباحث مهمی است که می‌تواند جلسه مستقلی را به خود اختصاص دهد. در حال حاضر حدود ۸۷۰۰ اتحادیه و ۴۰۲ اتاق داریم. این جمعیت حدود ۵۰۰۰۰ نفری که مسئولیت امور این مجموعه‌ها را بر عهده دارند، چه اموری را باید مدیریت کنند؟ به نظر، این بحث می‌تواند در زمینه ادغام اتحادیه‌ها که در این دوره مغفول مانده است نیز مؤثر باشد.

طاهر محمدی: از بحث کشف عبور کنیم. به بحث رسیدگی و ضمانت اجرا می‌رسیم. در بحث رسیدگی هم می‌توانیم از پیشنهاد آقای شکوهیان استفاده کنیم و خسارات و هزینه‌هایی را که مصرف‌کننده برای طرح شکایت متحمل می‌شود را هم جبران کنیم. در قانون نظام صنفی، مهلتی ده روزه برای رسیدگی به شکایات قرار داده شده که این مسئله در بعضی شکایات امکان‌پذیر نیست و وجهی هم برای بررسی شکایات گرفته نمی‌شود که خود هزینه‌های زیادی را به اتحادیه‌ها تحمیل می‌کند. صلاحیت اتحادیه‌ها شهرستانی است. بنابراین، واحدهای صنفی مشتکی‌عنه که در شهرستان محل استقرار اتحادیه نیستند، باید در قبال اظهار نظر کارشناس تشکل‌های صنفی، وجوهی را بپردازند. پس نه مهلت ده روزه قانونی مهلت مناسبی است و نه رویه بررسی شکایت بدون دریافت هزینه کارشناسی. مشکل دیگری که وجود دارد، بحث ضمانت اجرا است. اصلاً ضمانت اجراها مناسب نیست. گرچه ما اعتقاد داریم که غالب واحدهای صنفی ما قانون مدار هستند.

خزلی: یکی از مباحث بسیار مهم اخلاق صنفی است. این را می‌توان در مباحث آموزشی لحاظ کرد.

شکوهیان: بحثی را من در اینجا یادداشت کردم و البته قانون مصوب ۱۳۸۲ را هم برای این جلسه مطالعه کردم. سوال این است که آیا تغییر مفاد فصل هشتم در سال ۱۳۹۲، تغییری علمی و کارآمد بوده است یا خیر؟

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

فرمایشات جناب آقای خزلی من را واداشت تا به یک مرحله قبل از ورود به تحلیل‌های اقتصادی بازگردم. آنچه به عقیده من بازار را هنوز استوار نگه داشته است، بحث اخلاق صنفی است که کماکان باقی مانده است. اگر همین مقدار از ارزش‌های اخلاقی وجود نداشته باشد، قوانین و فضای موجود به گونه‌ای است که انسان اقتصادی که به دنبال بیشینه‌سازی سود و منفعت خود است، می‌تواند از انواع و اقسام راهکارها برای افزایش سود خود استفاده کند. اما به مباحث حقوق و اقتصاد ورود کنیم. در بحث ضمانت اجراها در حقوق کیفری، دو معیار داریم: شدت و حتمیت. حتمیت آن است که اگر تخلفی صورت گرفت، حتماً فرآیند رسیدگی تا پایان طی شود و به ضمانت اجرا منتهی شود. اما در بحث شدت، که مبنای تغییر قانون در سال ۱۳۹۲ بوده است، ما خلأ داریم. این شدت چطور باید تعیین شود؟ چرا باید در جایی بگوییم که متخلف به دو برابر مبلغ گرانفروشی محکوم شود؟ چرا نباید بگوییم چهار برابر؟ چرا هشت برابر نباشد؟ این عدد چطور باید تعیین شود؟ این یک قاعده و فرمول اقتصادی دارد. باید خسارت‌های وارده به مصرف‌کننده را جدا کنیم. باید دست بگذاریم بر سودی که شخص از تخلف خود بدست آورده است. آمارهای سازمان تعزیرات باید پشتوانه وضع این قاعده شود. کسی که ده بار تخلف کرده و تنها یک بار تخلف او کشف شده و بنا است محکوم شود، باید حداقل به ده برابر محکوم شود. در حال حاضر، واحد صنفی متخلف می‌تواند نزد خود محاسبه کند که من پنجاه مورد تخلف می‌کنم، اگر یک نفر هم در این میان شکایت کند، با دادن مبلغی خسارت به او، با وی مصالحه می‌کنم. اگر مصالحه نشود هم نهایتاً حکمی ناچیز در تعزیرات علیه او صادر می‌شود. این مبنای اقتصادی، تخلف‌زا است.

از سوی دیگر، نهایت برخورد با واحد صنفی متخلف، پلمب واحد او است. در حالی که او می‌تواند دقیقاً در همان مکان یا مکانی دیگر، مجدداً پروانه کسب بگیرد. بنابراین، باید چیزی شبیه به مجازات‌های تکمیلی برای او در نظر گرفت و قانون‌گذار واحد متخلفی که به حد ابطال پروانه می‌رسد را برای مدتی از فعالیت در آن حوزه محروم کند. مشکل دیگر آن است که ما با واحدی صنفی که در روز معاملات محدودی دارد، یک نوع برخورد داریم؛ با واحدی که در روز هزاران معامله دارد هم همین رفتار را داریم. لذا باید تفاوت در حجم معاملات این واحدها هم در نظر گرفته شود.

کمرخانی: آقای شکوهیان؛ چند نکته وجود دارد. اگر مصداق اخلال در رقابت باشد، بحثی دیگر است. اگر اخلال در نظام اقتصادی باشد هم بحثی دیگر است. در اخلال اقتصادی حتی می‌تواند کار به افساد فی الارض برسد.

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

شکوهیان: عرض بنده ناظر بر مسئله دیگری است. در همین مثالی که ذکر کردم. تفاوت بین واحدی که در روز صد معامله دارد و واحدی که در روز هزار معامله انجام می‌دهد و حجم مراودات مالی او بالاتر است، باید در تعیین جریمه‌ها لحاظ شود. به عنوان مثال، همین فروش خودکار. نه در سطح کلان وارد شویم و نه در بحث اخلاص در رقابت. یک فروشنده لوازم التحریر در جایی کم رفت و آمد فعالیت دارد؛ این خودکار را به جای ۱۰۰۰ تومان، ۲۰۰۰ تومان می‌فروشد؛ همین را یک فروشنده لوازم التحریر بسیار بزرگ و معتبر، بدین نحو می‌فروشد. یا باید این تفاوت در میزان فروش و گرانفروشی در قانون لحاظ شود و یا باید برای جریمه‌ها در قانون، کمینه و بیشینه قرار داده شود؛ مشابه کاری که در قانون مجازات اسلامی اتفاق افتاده است. تشدید و تخفیف هم باید در جریمه‌ها لحاظ شود.

قاسمی: آقای شکوهیان؛ همین اتفاقی که فرمودید را تا به حال، از این زاویه نگاه نکرده بودم. دفتر املاکی داریم که مدام کمیسیون بالا می‌گیرد، تا از او شکایت می‌شود و او را فرامی‌خوانیم، فوراً حضور پیدا می‌کند و رضایت شاکی را جلب می‌کند. از نظر خودش هم بهترین عضو اتحادیه است؛ چون نمی‌گذارد که شکایتی طرح شود و فوراً رضایت شاکی را جلب می‌کند.

ظاهر محمدی: بازرسان ما در ادامه بحث آقای شکوهیان، یک ضریب فروش را لحاظ می‌کنند و سعی کرده‌اند که در عمل این مشکل را حل کنند.

شکوهیان: درست است؛ اما این موضوع باید در قانون هم تعیین تکلیف شود.

ظاهر محمدی: شاید این موضوع در دستورالعمل‌های تعزیرات دیده شده باشد. چون آنها به بازرسان ما تبیین کرده‌اند. اما در جلساتی که ما در خصوص اصلاح قانون، در دبیرخانه هیأت عالی نظارت حاضر می‌شدیم، به این نتیجه رسیدیم که ضمانت اجراهای برخورد با واحدهای صنفی فاقد پروانه بازدارنده نیست. ما پیشنهاد تشکیل واحد اجراییات در اتاق‌های اصناف را دادیم؛ مثل شهرداری‌ها. اینکه در آنجا جریمه کنند. به عنوان مثال، جریمه ۵۰۰ هزار تومانی برای واحدهای فاقد پروانه.

شکوهیان: بازدارندگی این موضوع هم محل بحث است و به نظر می‌رسد در تمامی موارد بازدارنده نباشد. ۵۰۰ هزار تومان شاید سودآوری ۲ روز مغازه من باشد. در اینجا، حل موضوع، جزای نقدی روزانه را می‌طلبد؛ یا بر اساس حجم فروشی که منطقی در بازه زمانی فعالیت بدون پروانه، قابل تحصیل بوده است.

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

رهایی: آقای شکوهیان؛ نکته‌ای را باید عرض کنم. در حال حاضر، واحدهای صنفی، جریمه‌هایی را که پرداخت می‌کنند را روی هزینه‌های خود اضافه می‌کنند. افزایش جریمه‌ها می‌تواند هزینه‌های واحد صنفی را هم افزایش دهد و این بار، به سمت مصرف‌کننده سوق داده می‌شود.

شکوهیان: شب گذشته که قانون را بررسی می‌کردم، فصل هشتم قانون، کاملاً با دید اقتصادی چپ نوشته شده است؛ وزارتخانه ابلاغ کند، ضوابط را تعیین کند، اعلام موجودی شود؛ پس، فضای اقتصادی بسته بر قانون حاکم است. البته از فضای اقتصاد بسته باید شروع کنیم به سمت اقتصاد باز حرکت کنیم. الان مبنایی برای اقتصاد باز نداریم. ما پیرامون این مباحث کار کردیم. به چاپ هم رسیده است؛ در خصوص تحلیل اقتصادی مسئولیت. اینکه قاعده ما برای برخورد چه باشد؟ آیا مصالحه ترجیح دارد یا خیر؟ اینکه آیا ارفاق و تخفیف وجود داشته باشد یا خیر؟ همه این‌ها به طریق علمی مورد بحث قرار گرفته‌اند. در کشورهایی مانند آمریکا قریب به ۵۰ سال مطالعه دقیق و منسجم علمی بر روی این موضوع انجام می‌شود. ما هم داریم ذره ذره این ادبیات را در نظام حقوقی ایران وارد می‌کنیم.

خزلی: آقای شکوهیان؛ این مبنای دولت‌مردان هم بوده است. فضای اقتصاد را دولتی کردند و با این نگاه تدوین شده است.

ظاهر محمدی: آقای شکوهیان؛ بحث مجازات‌های تکمیلی که فرمودید هم نکته بسیار مهمی است که مغفول مانده است. در جایی که جریمه جوابگو نیست؛ می‌توان بر موضوع ابطال پروانه کسب تمرکز کرد. در آیین‌نامه (۲۸) هم پیش‌بینی ابطال پروانه کسب شده بود.

شکوهیان: بله، در آیین‌نامه ماده (۲۸) قانون نظام صنفی داریم؛ اما این خلاف قانون است. چون آیین‌نامه باید ناظر بر تعطیلی موقت باشد و نمی‌تواند به تعطیلی دائم هم بپردازد.

ظاهر محمدی: بله، درست است. عنوان دیگری از مباحث هم باقی مانده است. آیا به نظر شما دوستان، عناوینی وجود دارد که در قانون پیش‌بینی نشده باشد؟

شکوهیان: به نظر، مشکلی که در قانون نظام صنفی وجود دارد این است که ما فقط تخلف صنفی را تخلفی دیدیم که واحد صنفی یک طرف است و مصرف‌کننده طرف دیگر. اما گاهی موضوع، ناظر بر واحدهای صنفی مجاور است. در ماده (۵۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون نظام صنفی ظرافت‌هایی

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

وجود دارد و باعث شده است که اشتباهاتی در تفسیر این مقررات شکل گیرد. این ماده، عرضه جزئی را با ذکر پراگماتیسم تفسیری، به خرده‌فروش محدود کرده است. پس، مشکل این است که واحدهایی که دارند به واحدهای مجاور لطمه وارد می‌کنند، خصوصاً در بحث فروش فوق‌العاده، باید جریمه شوند. ماده (۷۰) قانون را مطالعه کردم. مشروح مذاکرات آن را هم مطالعه کردم. آورده است جبران خسارت از خریدار. اینجا اگر عبارت خریدار را ذکر نمی‌کرد، ما مقرر را بر واحدهای صنفی متضرر هم حمل می‌کردیم. مشروح مذاکرات اگر مطالعه شود، معلوم می‌شود که عالمی لفظ خریدار را آورده‌اند. در حالی که این امر، اشتباه قانون‌گذار است.

کمرخانی: اتحادیه می‌تواند در کمیسیون‌های خود بررسی کند؛ باب مسئولیت مدنی را هم داریم. چه لزومی دارد که این اختلافات تخلف‌انگاری هم شود؟ اولاً نباید ارزان‌فروشی تخلف‌انگاری شود؛ اگر ثابت شود که موجب اختلال در بازار است، آنجا می‌توان ورود کرد.

شکوهیان: من اینجا سوالی دارم. چرا گران‌فروشی را در قالب فصل هشتم آوردیم؟ تقلب مصداق بارز خیارات قانون مدنی مانند تدلیس است. پس چرا ما این موارد را تخلف‌انگاری کردیم؟ می‌شد فرد را به دادگستری ارجاع کرد. به نظر من، اگر ما رقابت منصفانه را به عنوان یک ارزش در بازار بپذیریم، باید با کسی که این ارزش را نقض می‌کند، برخورد کرد. وقتی شخصی فصل هشتم قانون را باز می‌کند، باید از مجموعه تخلف‌انگاری‌ها ببیند که در بازار ما چه چیزی ارزش است؟ این را هم باید مجدداً اشاره کنم که قانون‌گذار ما قانون را با نگاه اقتصادی چپ نوشته است و این هم مؤید همان استدلال سابق بنده است.

ظاهر محمدی: من با مباحث شما موافقم. اما باید قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم را هم مدنظر قرار دهیم. چون در آنجا ارزان‌فروشی را در سطح خرد، از جمله موارد اختلال در رقابت نمی‌داند.

کمرخانی: بحث من این است که دولت به این موضوعات آگاه نیست. اول باید این موضوعات شناسایی شود و سپس به دولت ارائه شود. یکی از مباحثی که در تشکلهای صنفی مغفول مانده است، شناسایی عرف‌های تجاری بوده است. دولت از کجا باید بداند که در کدام رشته، چه مسائلی عرف است؟ متأسفانه، اتحادیه‌ها وظایف ذاتی خود را انجام نمی‌دهند.

شکوهیان: ما بارهایی را بر دوش اتحادیه گذاشتیم که برای اعضای خود فرصتی ندارند و یک سری تکالیف دولت را بدون اینکه مبنای آن را بدانیم برعهده آنها گذاشتیم؛ بودجه‌ای هم نمی‌دهیم و متقابلاً انتظار داریم.

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

طاهر محمدی: نکاتی را می‌توان از این جلسه برداشت کرد. اولاً؛ وزارتخانه باید شرایط و ضوابط مقرر را به دقت تعیین کند و امور شفاف شود. ثانیاً؛ در حوزه سیاست‌های وزارتخانه در بحث تخلفات صنفی، نتیجه‌ای که می‌توان برداشت کرد این است که وزارتخانه باید تصمیم‌گیری کند و امر بازرسی را به یک مجموعه واگذار کند و بازرسی اصناف را در هر واحدی، چه مجازی، چه بزرگ، چه زنجیره‌ای، چه فروشگاه‌های خرد، باید به بازرسی اتاق اصناف و اتحادیه‌های صنفی واگذار کند. آیا در خصوص تدوین سیاست‌ها نکته‌ای دارید؟

شکوهیان: در تدوین سیاست‌ها، بحث قیمت‌گذاری معلق است و دائماً مبنای آن در حال تحول است. یک موقع می‌گوییم قیمت درج کنند و یک بار می‌گوییم درج نکنند؛ این موضوع بر تخلفات صنفی عده‌ای تأثیر دارد. ما در علم حقوق، بحث قبح عقاب بلابیان را داریم. چقدر تعزیرات نظارت دارد و می‌تواند دقت کند که ضوابط نرخ‌گذاری رعایت شده است یا خیر؟ به عنوان مثال، امروز به آرایشگاه‌های مردانه ابلاغ می‌کنیم که نرخ‌های شما آزاد و تابع عرضه و تقاضا است. فردا بخشنامه دیگری می‌آید و نرخ تعیین می‌شود. این واحد، با توجه به اینکه تا امروز داشته بصورت آزاد قیمت می‌داده، داریم نظام دخل و خرج او را مختل می‌کنیم.

فقیهی: نظر شما چیست؟ آیا باید قیمت‌گذاری کنیم یا نکنیم؟

شکوهیان: بحث اولیه من این است که این تغییر و تحول دائمی ضوابط، فضا را غیرقابل پیش‌بینی می‌کند. ما در بحث قیمت‌گذاری که در جلسه گذشته داشتیم، نتیجه بر این بود که با توجه به شرایط فعلی و زیرساخت‌ها، نگاه ما آزادسازی قیمت است؛ اما در حال حاضر چنین امکانی نداریم. نتیجه این است که در حال حاضر باید قیمت‌گذاری را بصورت پررنگ داشته باشیم؛ به خاطر دارم که آقای امینیان یک استدلالشان جلوگیری از سردرگمی واحدهای صنفی بود. پس، باید قیمت‌گذاری را در حال حاضر داشت، اما ساختارها و راهکارهایی وجود دارد که باید آن را پیاده کرد تا به سمت آزادسازی رویم. یعنی، هر تصمیمی که وزارتخانه در بحث قیمت‌گذاری اتخاذ می‌کند، باید این توجیه پشت آن باشد که این امر در راستای آزادسازی قیمت است.

فقیهی: الان شما به این نتیجه رسیدید که قیمت‌گذاری بشود؛ با توجه به شرایط روز کشور. الان کالایی را نشان دهید که قیمت آن همانی باشد که در بازار عرضه می‌شود. نحوه کنترل و نظارت این قیمت‌ها به چه صورت است؟

«سلسله نشست‌های حقوقی – اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات»

جلسه چهارم: (بررسی کارآمدی فصل هشتم قانون نظام صنفی)

مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۰۵

شکوهیان: جناب آقای فقیهی؛ فرمایشات شما کاملاً درست است؛ اصلاً در آن بحثی نیست. اشکال کار از مرحله تولید است. باز هم می‌خواهم بر روی پیشنهاد شما دست بگذارم. اولین طرحی را که ما به آقای سینکی دادیم، این بوده که سازمان حمایت باید تجزیه شود. شق مربوط به حمایت از حقوق مصرف‌کننده، انجمن دارد و نیازی به این تشکیلات ندارد. در واقع قیمت‌گذاری و ضوابط آن از سوی این مراجع متعدد رها شده است.

فقیهی: پیشنهاد ما این است که دولت به جای قیمت‌گذاری، فرآیند تأمین، تولید و توزیع را ساماندهی و اصلاح کند. در تأمین دو شق وجود دارد: یا تأمین‌کننده داخلی است و یا خارجی. اگر این نظام اصلاح شود، بسیاری از مشکلات بحث قیمت‌گذاری حل می‌شود. من به شدت از قیمت‌گذاری ترس و واهمه دارم که ما به اوضاع اقتصادی سابق بازگردیم. ما بحث نظارت را به عنوان مثال باید از چابهار شروع کنیم. وقتی توان نظارت بر تأمین کالا نباشد، معنی ندارد که در سطح خرد و با آخرین حلقه زنجیره برخورد شود. قیمت‌گذاری دستوری جواب نمی‌دهد. ما باید فرآیند تأمین، تولید و توزیع را شفاف کنیم و در اختیار عموم بگذاریم. ما باید در یک سند راهبردی کشوری این کار را انجام دهیم.

طاهر محمدی: بسیار سپاسگزارم از حضور دوستان گرانقدر در این جلسه؛ ختم جلسه را اعلام می‌کنم و در پایان می‌توان نتایج حاصل از جلسه را به شرح ذیل ذکر کرد:

- * **ضرورت وحدت مراجع نظارتی جهت پاسخگویی بهتر و جلوگیری از تداخل وظایف؛**
- * **ضرورت استفاده از ابزارهای نوین در فرآیند کشف و رسیدگی به تخلفات؛**
- * **ضرورت تغییر کارکرد اتحادیه‌ها و اتاق‌های اصناف از بازوی اجرایی دولت به مرجعی حمایتی؛**
- * **ضرورت پیش‌بینی ضمانت اجرای قانونی بر اساس یافته‌ها و آمارهای سازمان تعزیرات حکومتی و دیدگاه‌های علمی صاحب‌نظران حقوق و اقتصاد؛**
- * **ضرورت تخلف‌انگاری اقدامات ضد رقابتی در سطح بازارهای محلی و خرد؛**
- * **ضرورت پیگیری تخلفات مربوط به حوزه قیمت‌گذاری از سطح تأمین و تولید و توجه به حلقه‌های ابتدایی.**